

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/11922,Spotkanie-Rady-projektu-poszukiwan-i-identyfikacji-ofiar-totalitaryzmow.html>
23.04.2024, 17:56

Strona znajduje się w archiwum.

Spotkanie Rady projektu poszukiwań i identyfikacji ofiar totalitaryzmów

W dniu 21 lipca 2014 r. w Instytucie Pamięci Narodowej odbyło się drugie spotkanie Rady projektu poszukiwań i identyfikacji ofiar totalitaryzmów. W spotkaniu udział wzięli Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński, Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa dr hab. Andrzej Krzysztof Kunert, Rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie prof. dr hab. Andrzej Ciechanowicz oraz reprezentujący Ministra Sprawiedliwości Marka Biernackiego Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Kozdroń. Obecni byli również zastępca Prezesa IPN Agnieszka Rudzińska, dyrektor Biura Prezesa IPN dr Krzysztof Persak, zastępca dyrektora Biura Ministra Sprawiedliwości Jakub Jamka oraz główny specjalista w Departamencie Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości Michał Antoniak.

Minister Jerzy Kozdroń nawiązał do opinii z dnia 6 czerwca 2014 r., przedstawionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, odnoszącej się do prawnych uwarunkowań prac poszukiwawczo-ekshumacyjnych prowadzonych w kwaterach „Ł” i „ŁII” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie, która została przygotowana na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Wiceprezes IPN Agnieszka Rudzińska poinformowała o przeprowadzonych w dniach 30 czerwca – 11 lipca 2014 r. prac archeologiczno-poszukiwawczych na cmentarzu przy ul. Wałbrzyskiej w Warszawie. Przedstawiła również okoliczności zabezpieczenia, po zakończeniu prac, odnalezionych szczątków ludzkich przez Prokuraturę Rejonową Warszawa Mokotów. Prezes Rudzińska przypomniała, że analogiczna procedura została zastosowana podczas kierowanych przez prof. Krzysztofa Szwagrzyka prac na terenie Aresztu Śledczego w Białymstoku w lipcu 2013 r.

Minister Andrzej K. Kunert poinformował o niedawnym spotkaniu zorganizowanym przez Szefa Kancelarii Prezydenta RP min. Jacka Michałowskiego, dotyczącym prac nad zmianami ustawy z 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych oraz ustawy z 31 stycznia

1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Ich celem jest stworzenie prawnej możliwości przeniesienia współczesnych grobów, aby ułatwić trzeci etap poszukiwań szczątków ofiar terroru komunistycznego oraz umożliwić wzniesienie na terenie powązkowskiej „Łączki” Panteonu Narodowego. Kolejność dalszych działań powinna być następująca: dokończenie prac poszukiwawczych i podjęcie wszystkich szczątków, a następnie, po ustaleniu liczby odnalezionych ofiar oraz określeniu obszaru dawnego pola pochówków więziennych, rozpisanie konkursu na projekt Panteonu Narodowego i jego wzniesienie.

Rektor Andrzej Ciechanowicz poinformował o stanie prowadzonych w ramach Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów (PBGOT) badań identyfikacyjnych ofiar ekshumowanych z Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. Dotychczas przebadano szczątki 168 osób, dla których uzyskano 99 pełnych profili genetycznych oraz 29 profili wymagających uzupełnienia. Degradacja DNA wyizolowanego ze szczątków pozostałych 40 osób uniemożliwiła uzyskanie profili genetycznych. Spowodowało to konieczność powtórnej izolacji DNA z próbek przechowywanych w PBGOT. Równolegle rozpoczęto izolację DNA z dotąd jeszcze niebadanych szczątków 30 osób, które ekshumowano w Kwaterze „Ł” na Powązkach. Profesor Ciechanowicz wskazał na pilną konieczność rozwiązania kluczowego problemu, praktycznie uniemożliwiającego identyfikację genetyczną ofiar, jakim jest brak genetycznego materiału porównawczego pochodzącego od ich krewnych. Dotyczy to ponad 100 osób, o których wiadomo, że zostały stracone w więzieniu mokotowskim w Warszawie.

W przypadku 48 osób PBGOT posiada materiał porównawczy pochodzący od dalekich krewnych, lecz jego porównanie z profilami genetycznymi odnalezionych ofiar wymaga zakupu specjalistycznych narzędzi informatycznych. W tym celu niezbędne jest uruchomienie rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na finansowanie prac PBGOT, co jest obecnie niemożliwe ze względów formalnych. W związku z tym Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, z upoważnienia członków Rady projektu, zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o wskazanie ministra będącego dysponentem tej rezerwy.